Ministerie van Buitenlandse Zaken

TER BESLISSING

Datum
12-05-2023

Onze Referentie
Min-BuZa.2023.15342-7

Opgesteld door
Bescherming persoonlijke levenssfeer

Uiterlijk bij

Plandatum/Deadline Kamer
23 juni 2023

Binnengekomen op
n.v.t.

Aan M en R
Van Bescherming persoonlijke levenssfeer
Via
Kopie aan
Afgestemd met

nota

Beslisnota artikel 100-brief inzake de bredere veiligheidsinzet in Irak vanaf 2024

Aanleiding

- Informeren Kamer over de bredere NLse veiligheidsinzet in Irak vanaf 2024.

Geadviseerd besluit

- Uw akkoord (M + R) op inhoud en verzending van bijgevoegde artikel 100-brief over de voorgenomen veiligheidsinzet in Irak in 2024 (zie bijlage 1).
- Uw akkoord (M) met ophoging van het nationaal kader (+2) voor EUAM Irak t.b.v. een additionele personele bijdrage aan de missie door de politie.

Kernpunten

- Eerder stemde u in met de voorgenomen inzet (zie bijlage) en opstellen van art 100 brief terzake. In de brief worden, cf de voorgenomen inzet:
  1) de nationale kaders voor de NAVO Missie Irak (NMI), *Operation Inherent Resolve* (OIR), Europese Adviesmissie in Irak (EUAM) en de bilaterale bijdrage aan het *Peshmerga Reform Programme* (MoPA) verlengd.
  2) het leveren van een additionele bijdrage aan de NMI in de vorm van een *Force Protection* Compagnie bekend gemaakt.
  3) tevens wordt gerefereerd aan het nog lopende onderzoek naar de commandovoering van NMI in de periode mei 2024-mei 2025.
- EUAM – additionele politiebijdrage:
  - Internationale en diplomatieke belangen MinJenV wenst hieraan tegemoet te komen met levering van een additionele personele bijdrage van twee uitgezonden politiefunctionarissen dit jaar nog.
  - *Financiering*: financiering van deze additionele bijdrage geschiedt vanuit de voor politie-inzet gereserveerde HGIS-middelen.
  - De missie richt zich op hervorming en advisering van de Iraakse **civiele** veiligheidssector en focust zich op onderwerpen als contra-terrorisme, de borging van mensenrechten, de bestrijding van georganiseerde criminaliteit en ondersteuning bij de totstandkoming van veiligheidswetgeving.

    - Verruiming van het nationaal kader stelt NL in staat, aanvullend op de militaire bijdrage, tot het leveren van een robuustere bijdrage aan de bevordering van de internationale rechtsorde in Irak, bescherming van de burgerbevolking en het voorkomen van spanningen in het land.
    - Het SMO adviseerde positief over deze ophoging.
- Budgettair beslag ODA
    - Middels deze brief worden geen nieuwe OS-committeringen aangekondigd. Bovenstaande programmering is gebaseerd op reeds gecommitteerde inzet. De genoemde OS-inzet wordt deels uit het V&R budget gefinancierd en deels uit het Stabiliteitsfonds. Jaarlijks is de inzet vanuit het V&R budget rond de 2 miljoen Euro en vanuit het StabFonds (ODA-deel) worden activiteiten ter waarde van ong. 10 miljoen gefinancierd. In de brief worden ook activiteiten voor Opvang in de Regio genoemd (om en nabij 10 miljoen jaarlijks).
    - Eventuele toekomstige committeringen, waar momenteel naar wordt gekeken omdat een aantal programma's, met name via het StabFonds, dit jaar zal aflopen, zullen binnen de vanwege ombuigingen nog bij te stellen kaders voor ODA moeten worden ingepast.

Toelichting

- Zie voor nadere toelichting de reeds geaccordeerde Beslisnota voorgenomen inzet (Bijlage 2).
- Additionele personele bijdrage politie:
    - NL levert momenteel 3 civiele experts en 2 politiefunctionarissen aan EUAM Irak.
    - Internationale en diplomatieke belangen De missie doet actief outreach aan EULS met oproep waar kan een extra bijdrage te leveren.
    - Directoraat-generaal Politie en Veiligheidsregio's en de politie geven graag gehoor aan de oproep van de NLse deputy *Head of Mission* en wensen aanvullende NLse (politie)capaciteit in te brengen.
    - Alvorens deze stap te kunnen zetten, dient het nationaal kader ten behoeve van uitzending van (EUAM) verhoogd te worden van 5 naar 7 pax.
    - Het verzoek voor leveren van aanvullende bijdrage van 2 pax vanuit de politie ligt parallel voor bij MinJenV. Mits akkoord, zal de art 100 brief niet mede namens MinJenV uit gaan, maar ook door MinJenV worden ondertekend.
- Proces in aanloop naar verzending Kamer: brief ligt ter bespreking voor op de RDINEV van 27 juni m.h.o.o. behandeling in de MR van 30 juni en verzending Kamer zodra NAVO uitkomsten biedingen op de Force Protection snel daarna bekend maakt.

Bijlage

- Concept artikel 100-brief *Force Protection* NMI en bredere veiligheidsinzet Irak.

- Beslisnota voorgenomen inzet bredere veiligheidsinzet in Irak voor 2024 (Min-BuZa.2023.15336-18) dd 19 april 2023.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

n.v.t.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

TER BESLISSING

Datum
[19-04-2022]

Onze Referentie
[Min-BuZa.2023.15336-18]

Opgesteld door
Bescherming persoonlijke levenssfeer

Uiterlijk bij
[28 april 2023]

Plandatum/Deadline Kamer
nvt

Binnengekomen op
[datum]

Aan M en R
Van Bescherming persoonlijke levenssfeer
Via
Kopie aan
Afgestemd met

nota

Aanstaande artikel 100-brief over de NLse geïntegreerde bijdrage en de brede veiligheidsinzet Irak vanaf 2024.

Aanleiding

- Kennisgevingsbrief aan TK d.d. 17 juni jl. inzake onderzoek naar het leveren van een additionele militaire bijdrage aan de NAVO Missie in Irak (NMI) in de vorm van een *Force Protection* compagnie.
- Het eind december 2023 aflopen van de nationale kaders van de huidige Nederlandse inzet t.b.v. diverse missies in Irak (OIR, NMI, EUAM en MOPA) i.h.k.v. de bredere veiligheidsinzet aldaar.

Geadviseerd besluit

- Uw akkoord (**M** en **R**) met de contouren van de voorgenomen brede veiligheidsinzet vanaf 2024 zoals in de kernpunten geformuleerd. Indien akkoord zal een artikel-100 brief langs deze lijnen worden opgesteld.

Kernpunten

- In de Kamerbrief 'Samenhangende Nederlandse inzet in het kader van de collectieve verdediging en in missies en operaties ter bevordering van de internationale rechtsorde 2022-2025' (d.d. 17 juni 2022) stelde kabinet dat het zwaartepunt van de NLse militaire inzet in Irak wordt bijgesteld van OIR naar NMI. Daarbij is het leidende principe de verduurzaming van behaalde resultaten van de militaire strijd tegen ISIS, door o.a. advisering van de Iraakse veiligheidsinstituties op institutioneel niveau, via NMI.

Voorziene bijdrage aan NMI

- De voorgenomen bijdrage van een *Force Protection*-eenheid behelst een infanteriecompagnie (100-150 militairen) van de Koninklijke Landmacht. Deze zal zich richten op bewakings- en beveiligingstaken voor NMI op *Camp UNION III* in Bagdad voor de periode van een jaar, van januari t/m december 2024.
- Daarnaast wordt voorgesteld de bestaande inzet t.b.v. NMI, maximaal 20 militairen en civiele experts, te verlengen tot en met 31 juli 2025.
- Parallel aan het onderzoek naar het leveren van een *Force Protection*-compagnie loopt het onderzoek naar de haalbaarheid en wenselijkheid van het leveren van de *Force Commander* NMI, inclusief aanvullende capaciteiten,

vanaf mei 2024. Hierover werd TK in december jl. geïnformeerd d.m.v. een kennisgevingsbrief.
- Uitkomsten van het onderzoek naar het Commandoschap zullen u t.z.t. in een nieuwe beslisnota toegaan.

Overige voorziene bijdragen aan OIR, EUAM en MoPA
- Huidige nationale kaders voor OIR, de EU adviesmissie Irak (EUAM) en de bilaterale bijdrage aan het hervormingsprogramma voor het *Ministry of Peshmerga Affairs* (MoPA) lopen eind 2023 af. Het advies is om – m.u.v. Force Protection OIR - de huidige inzet voort te zetten tot en met 31 juli 2025:
  - **OIR**: Ikv de Anti-ISIS-Coalitie levert NL momenteel een *Force Protection*-eenheid aan OIR in Erbil. Deze eenheid rondt per 1 mei dit jaar haar taken af. Deze worden niet gecontinueerd t.b.v. inzet in NMI.
  - Daarnaast levert NL maximaal 12 adviseurs tbv de begeleiding van de Iraakse *Special Operation Forces* (SOF)-partnereenheid, een teamleider en adviseur aan het JOCAT-North en stafofficieren. Op dit moment zijn er circa 10 stafofficieren actief t.b.v. OIR. DEF onderzoekt een eventuele aanvullende bijdrage.
  - **EUAM**: NL blijft met in ieder geval 5 pax bijdragen aan versterking van de civiele veiligheidssector; in overleg met JenV wordt de mogelijkheid voor ophoging met 1-2 pax van het huidige nationaal kader van 3 pax onderzocht. Uitkomst hiervan wordt separaat aan M en MinJenV voorgelegd.
  - **MoPA**: NL blijft met één militair adviseur bijdragen aan de hervorming van de veiligheidssector in de Koerdische Autonome Regio (KAR).

Geïntegreerde benadering
- Met de beoogde geïntegreerde bijdrage levert NL een bescheiden maar betekenisvolle bijdrage aan het duurzaam verslaan van ISIS en het versterken van de Iraakse veiligheidssector, i.h.k.v. bevordering van de internationale rechtsorde.
- Stabiliteit en veiligheid in Irak zijn nauw verbonden met de politieke ontwikkelingen. De art. 100-brief zal ingaan op de politieke ontwikkelingen en de doorvertaling daarvan voor bredere veiligheidsinzet in Irak.
- De OS-inzet vormt dan ook een belangrijke pijler van een – zij het bescheiden – bijdrage aan stabiliteit en veiligheid in Irak en daarmee van NL. Komend jaar loopt een aantal programma's af, waarvoor hernieuwing is voorzien. Zo is een nieuw meerjarenprogramma met UNDP voorzien op *security sector reform*, met een focus op de lokale politie. Daarnaast blijft NL inzetten op ondersteuning van de Jezidi-gemeenschap. Zo is ook een hernieuwing voorzien van de programma's met *Norwegian People's Aid*, wat zich richt op rehabilitatie van Jezidi-vrouwen en op MHPSS, en wordt er gekeken naar een vernieuwing van het programma met *Non-Violent Peaceforce*, gericht op *community security*.
- De militaire inzet in OIR vindt plaats binnen het bredere kader van de Anti-ISIS-Coalitie. Op het civiele spoor van de AIC blijft NL een actieve speler, w.o. als covoorzitter voor de *Foreign-Terrorist-Fighters*-werkgroep.

Communicatie TK
- Voor zomerreces (voorziene behandeling in MR van 23 juni a.s.) verzending van artikel-100 brief inzake *Force Protection* NMI, verlenging overige bijdragen aan NMI, OIR, EUAM en MoPA, alsook geïntegreerde inzet op o.a.

stabilisatie. Tevens zal de art 100-brief een stand van zaken geven naar het onderzoek over het evt. NL Commandoschap van NMI.
- Een gecombineerde art. 100-brief FP/Commandoschap is helaas niet mogelijk omdat de Defensie-planning t.b.v. *force protection* noopt tot uitsluitsel *voor* de zomer, en toewijzing van evt. NLs Commandoschap door de NAVO pas vanaf september wordt verwacht.
- Evt. art. 100-brief over NLs Commandoschap volgt in najaar 2023.

Toelichting

Monitoring en evaluatie
- N.a.v. *lessons learned* van Afghanistan, MINUSMA en EMASoH en ter opvolging van moties Bosman en Kerstens/Van Ojik over evaluaties van missiebijdragen wordt in de art. 100-brief extra aandacht besteed aan de uitwerking van heldere strategische doelstellingen, monitoring en resultaatmeting van de Nederlandse bijdrage in Irak.
- De inzet in Irak zal begin 2024 tussentijds worden geëvalueerd en besproken in de Stuurgroep Missies en Operaties, in aanloop naar de jaarlijkse voortgangsrapportage 'Nederlandse bijdrage in Irak'. Het voornemen is om specifiek aandacht te besteden aan:
    - De mate waarin de NLse inzet bijdraagt aan de NLse strategische doelstelling met betrekking tot inzet in Irak;
    - De mate waarin de NLse bijdrage aansluit bij en bijdraagt aan de missiedoelstellingen van NMI, OIR, EUAM en MoPA;
    - De mate waarin de missies goed functioneren en de missiedoelstellingen behalen;
    - Eventuele ontwikkelingen in de veiligheidssituatie of politieke context en of die ontwikkelingen aanleiding geven tot het aanpassen van de NLse bijdrage, vanuit de geïntegreerde benadering. De inzet wordt integraal bekeken.
- De art. 100-brief zal tevens articuleren dat bescheidenheid gepast is m.b.t. ambities en resultaten die d.m.v. NLse inzet kunnen worden behaald, evenals de mate van controle die NL kan uitoefenen. Risico's gepaard met de inzet zullen transparant worden benoemd.

NAVO-missie in Irak (NMI)
- De NAVO is sinds 2018 actief in Irak met NMI op verzoek van de Iraakse regering. De doelstelling van NMI is tweeledig:
    - Het versterken van de Iraakse veiligheidssector, m.n. het Iraakse Ministerie van Defensie en de daaraan gelieerde opleidingsinstituten. NB: momenteel onderzoekt de NAVO de mogelijkheden voor uitbreiding van haar adviestaken naar het *Ministry of Interior*;
    - Het conform NAVO-criteria toekomstbestendig maken van het Iraakse vermogen de veiligheidssector effectief aan te sturen.

De Anti-ISIS-Coalitie - Operation Inherent Resolve (OIR)
- OIR is de militaire operatie van de anti-ISIS coalitie. Doelstelling: het duurzaam verslaan van ISIS door het ondersteunen van de Iraakse regering bij het opbouwen van de veiligheidsinstituten die dit mogelijk (moeten) maken. De missie bevindt zich sinds januari 2022 in de vierde en laatste fase van de militaire campagne: 'normalisatie'. De coalitie richt zich steeds meer op *advise & assist* op het operationeel en strategisch niveau. Het tactisch

niveau wordt in toenemende mate losgelaten omdat de veiligheidsinstellingen hierin steeds beter op eigen benen kunnen staan.

EU Advies Missie (EUAM) Irak

- EUAM is een adviesmissie (ca. 35 pax) met als doel het adviseren van Iraakse autoriteiten over het hervormen van de civiele veiligheidssector en implementatie van civiel-gerelateerde aspecten van de *Iraq National Security Strategy*.

Ministry of Peshmerga Affairs Reform Programme (MoPA)

- NL draagt sinds 2019 op bilaterale basis samen met VK, VS en DUI bij aan institutionele advisering aan het MoPA in de KAR. Doel is het MoPA te begeleiden in het hervormen naar een moderne en goed georganiseerde veiligheidsorganisatie, waarbij de NLse ambitie is om Irak in staat te stellen zelfstandig de eigen regionale stabiliteit en veiligheid te waarborgen.

Juridische overwegingen

- Het mandaat van NMI wordt gevormd door het schriftelijke verzoek van de Iraakse regering aan de NAVO (d.d. 5 mei 2016 en 12 februari 2020) om steun bij het versterken van de Iraakse veiligheidssector.
- De rechtsbasis voor optreden van de overige Nederlandse militairen in Irak is het Iraakse verzoek aan de VN tot (militaire) steun van 25 juni 2014 en 20 september 2014.